

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**İSTANBUL SU VE KANALİZASYON
İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

2012 YILI DENETİM RAPORU

ARALIK 2013

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca yurütölen dözencilik denetimi sonucu üzere hazırlanmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAKKINDA BİLGİ.....	1
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI.....	3
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU.....	4
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
DENETİM GÖRÜŞÜ	6
VURGULANACAK HUSULAR.....	6

İSTANBUL SU ve KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAKKINDA BİLGİ

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7/r maddesine göre, "Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak" Büyükşehir Belediyelerinin görevleri arasında sayılmıştır.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğünün görev alanını ve yetkilerini düzenleyen temel kanun 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'dur. 2560 sayılı Kanun dışında İSKİ'nin yetki, görev, sorumluluk ve faaliyetlerini ilgilendiren birçok kanun ve yönetmelik bulunmaktadır.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a göre İSKİ'nin yönetimi;

Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler, Genel Müdürlük tarafından sağlanır.

İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi, İSKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Yönetim Kurulu bir başkan ve beş üyeden oluşmakta olup Büyükşehir Belediye Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır.

İSKİ Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan 21 adet daire başkanlığı bulunmaktadır.

İSKİ Genel Müdürlüğünde 31.12.2012 tarihi itibarıyla istihdam edilen toplam personel sayısı 7.496'dır. Bunların 2.338'i memur, 4.863'ü işçi ve 295'i de sözleşmeli olarak istihdam edilmektedir. Personelin oransal olarak dağılımına bakıldığında ise, toplam personelin; %31'ini memur, %65'ini işçi ve %4'ünü de sözleşmeli personel oluşturmaktadır.

İSKİ Genel Müdürlüğünün sermayedarı olduğu 7 şirketi bulunmaktadır. Bunlar;

- a) İSTANBUL BELEDİYELERİ BİLGİ İŞLEM SAN. VE TİC. A.Ş.
- b) HAMİDİYE KAYNAK SULARI SANAYİ TUR. VE TİC. A.Ş.
- c) İSTANBUL ULAŞIM HABERLEŞME VE GÜVENLİK TEKNOLOJİLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.

d) İSTON İSTANBUL BETON ELEMANLARI VE HAZIR BETON FABRİKALARI SAN. VE TİC. A.Ş.

e) İSTANBUL BOĞAZIÇI PEYZAJ İNŞAAT MÜŞAVİRLİĞİ TEKNİK HİZMETLER SAN. VE TİC. A.Ş.

f) İSTANBUL AĞAÇ PEYZAJ EĞİTİM HİZ. VE HAYVANAT BAH. İŞLT. SAN. TİC. A.Ş.

g) HADIMKÖY ENERJİ ELEKTRİK ÜRETİM OTOPRODÜKTÖR GRUBU A.Ş.'dir.

İSKİ Genel Müdürlüğünün 2012 yılsonu gerçekleşen bütçe geliri toplamı 3.593.305.620,51 TL, yılsonu gerçekleşen bütçe gideri toplamı ise 3.118.830.624,53 TL'dir.

İSKİ Genel Müdürlüğünün 31.12.2012 tarihi itibariyle 123.561.641,00 TL borcu bulunmaktadır.

Ayrıca İSKİ Genel Müdürlüğü 2012 yılsonu mizanında 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar hesabı; borç toplamı 135.859.954,81 TL, alacak toplamı 148.728.002,78 TL, alacak kalanı 12.868.047,97 TL, 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri hesabı; borç toplamı 111.900.174,20 TL, alacak toplamı 118.671.141,92 TL, alacak kalanı 6.770.967,72 TL'dir. Dolayısıyla İSKİ Genel Müdürlüğü'nün 2012 yılsonu itibariyle vergi ve SGK prim borcu toplamı 19.639.015,69 TL'dir.

İSKİ Genel Müdürlüğünün 137-Takipteki Kurum Alacakları hesabı incelendiğinde ise, 31.12.2012 tarihi itibariyle bu hesabın borç toplamının 479.809.211,27 TL, alacak toplamının 249.526.286,97 TL, borç kalanının ise 230.282.924,30 TL olduğu görülmektedir. Bu hesapta, içme suyu koruma havzası alanları içindeki mülkiyet sahiplerince İSKİ Genel Müdürlüğü aleyhine, kamulaştırmasız el atma nedeniyle açılan davalar sonucu icra müdürlükleri marifetiyle gönderilen haciz ihbarnamelerine istinaden ilgili bankalarca bloke işlemi uygulanan paraların izlendiği anlaşılmıştır. Kamulaştırmasız el atma davaları nedeniyle Kurumun karşı karşıya kaldığı risk, 2012 yıl sonu itibariyle 479.809.211,27 TL olup bunun 249.526.286,97 TL'si ödenmiş, 230.282.924,30 TL'si ise henüz ödenmemiş olmakla birlikte kısa vadede ödenmesi muhtemel gözükmektedir.

İSKİ Genel Müdürlüğü Kağıthane Genel Müdürlük merkez binası başta olmak üzere ek hizmet laboratuvar binası ile toplam 25 adet şube müdürlüğü binasında hizmet vermektedir.

Mülkiyeti İSKİ'ye ait olan 619 adet lojman bulunmaktadır.

KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda sayılanlar ile Usul ve Esaslar'ın 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler denetime sunulmuştur.

- 1) Muhasebe birimlerini gösterir cetvel,
- 2) Muhasebe yetkililerinin adı soyadı, unvanını gösterir cetvel,
- 3) İdare adına açılmış bulunan banka hesap numaralarını gösterir cetvel,
- 4) Geçici ve kesin mizan,
- 5) Bilanço,
- 6) Kasa sayım tutanağı,
- 7) Banka mevcudu tespit tutanağı,
- 8) Alınan çekler sayım tutanağı,
- 9) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- 10) Teminat mektupları sayım tutanağı,
- 11) Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- 12) Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- 13) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- 14) Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- 15) Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim; bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıttığından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Dış Proje Kredileri Hesabının kullanılmaması

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresine ilişkin muhasebeleştirme belgeleri ve 31.12.2012 tarihli geçici mizan incelendiğinde 104-Dış Proje Kredileri Hesabında kayıt olmadığı görülmüştür. Oysa 410- Dış Mali Borçlar hesabı mizanda var iken ve dış proje kredileri bu hesapta kayıtlı iken 104-Proje Özel Hesabının kullanılmaması Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine aykırıdır. İlgili yönetmeliğe göre 104-Proje Özel Hesabı; dış finansman kaynağından dış proje kredisi olarak, kurum adına T.C. Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlemesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının izlenmesi için kullanılır.

Kurum, “Geçmiş yıllarda yapılan dış kredi kullanımları, Hazine garantili olduğundan, kredi kullanımları kurum onayı verildikten sonra Hazine tarafından doğrudan firmaya ödenmektedir ve bu sebeple, 104-Dış Proje kredi hesabına her hangi bir para girişi olmadığından, bu hesaba herhangi bir kayıt yapılmamıştır.” diyerek bulgumuzda belirtilen hususa iştirak etmemektedir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı hazır değerler hesap alanındaki hata ve eksikler hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanun ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

VURGULANACAK HUSULAR

Görüşümüzü etkilememekle birlikte aşağıdaki hususların belirtilmesine gerek görülmüştür.

1. Kasa Hesabının kullanılmaması

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresine ilişkin muhasebe işlem fişleri ve mizan incelendiğinde 100 Kasa Hesabında kayıt olmadığı görülmüştür. İSKİ'nin 86 adet tahsilat veznesi bulunmaktadır. Ve bu veznelerce de her gün tahsilat yapılmaktadır.

Uygulamada bu tahsilatların gün sonunda doğrudan banka hesabına yatırıldığı ve kasa hesabının kullanılmadan doğrudan banka hesabının kullanıldığı görülmüştür. Oysa kasaya yatırılan tutarlar bu kasa hesabına borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilmeli ve kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarlar 108- Diğer Hazır Değerler Hesabına borç, 100-Kasa Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Dolayısıyla 100-Kasa hesabının ve dolayısıyla 108-Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılmaması yönetmelik hükümlerine uygun değildir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

2. 102-Banka Hesabı ile 103- Verilen Çekler ve Gönderme Hesabı arasında uyumsuzluk olması

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresine ilişkin muhasebe işlem fişleri ve mizan incelendiğinde 102 Banka hesabının alacak tutarı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç tutarının birbirini tutmadığı tespit edilmiştir. Tutarsızlığın banka hesabından talimatla yapılan çıkışlardan kaynaklandığı görülmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 58 inci maddesine göre; kurumun bankadan yapacağı ödeme ve göndermeler için çek veya gönderme emri düzenlenmesi, dolayısıyla da 102- Banka Hesabının alacak tutarı ile 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç tutarının birbirine eşit olması ve 103 kodlu hesabın borç tarafına düzenlenen çek ve gönderme emri karşılığı bankaca yapılan ödemelerin kaydedilmesi gerekmektedir.

Kurum “Çek ve gönderme emri düzenlenmeden, ödemeler dışında da bu hesaplar üzerinden işlemler yapılabilmektedir. (Vadeli hesaplara çıkışlar, hesaplar arası virman işlemleri, icra blokeleri vb)” diyerek bulgumuzda belirtilen hususa iştirak etmemektedir.

3. Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının kullanılmaması

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresine ilişkin muhasebe işlem fişleri, ödeme emirleri ve mizan incelendiğinde 109-Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabında kayıt olmadığı görülmüştür.

Kurumca banka kredi kartları ile tahsilat olmasına rağmen bu hesabın kullanılmaması ilgili muhasebe yönetmeliği hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır. Yapılan incelememizde kurumca kredi kartı kanalıyla 209.620.918,43 TL tahsilat yapıldığı tespit edilmiştir. Kredi kartı ile tahsilat yapıldığına göre 109-Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabında kayıt olması gerekmektedir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

4. Sayıştay ilamlarının infaz edilmemesi

140 Kişilerden Alacaklar hesap koduna yönelik incelemede, kesinleşmesine rağmen idarece tahsili sağlanmamış Sayıştay ilamlarının bulunduğu görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "İlamların İnfazı" başlıklı 53 üncü maddesinde; Sayıştay ilamlarının kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirileceği, ilam hükümlerinin yerine getirilmesinden ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticilerinin sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanunun aynı maddesinde, ilamlarda gösterilen tazmin miktarının hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunacağı da belirtilmiştir.

Kurum, "Sayıştay ilamlarının İdaremizce takibi yapılmakta, süreci tamamlanmış olanların tahsilât işlemleri sürdürülmektedir." diyerek bulgumuzda belirtilen hususa iştirak etmemektedir.